

Tirania lipsei de organizare

Jo Freeman

Cuprins

Structuri formale și informale	4
Caracterul elitismului	5
Regimul de “star”	8
Impotența politică	9
Principiile organizării democratice	13

În anii în care mișcarea de eliberare a femeilor începuse să se contureze, s-a pus un accent deosebit pe așa-numitele grupuri lipsite de un lider, lipsite de o organizare, ca fiind principala, dacă nu chiar singura formă organizațională a mișcării. Sursa acestei idei a venit ca o reacție naturală împotriva societății supraorganizate în care majoritatea dintre noi trăiam, controlului inevitabil asupra vieții noastre pe care societatea îl dădea altora și elitismului continuu al grupărilor de stânga și al altor grupuri similare ale celor care se presupunea că luptau împotriva acestei supraorganizări. Dar ideea “lipsei de organizare” a trecut de la o extremă sănătoasă la tendința de a deveni o idee adulată în sine. Această idee este cu atât mai puțin analizată, cu cât termenul în sine este folosit mai mult, dar a devenit o parte intrinsecă și necontestată a ideologiei de eliberare a femeilor. Acest lucru nu a contat prea mult în faza inițială de dezvoltare a mișcării. A definit de la început scopul principal al mișcării și modul principal de acțiune ca fiind conștientizarea oamenilor, iar grupul “lipsit de organizare” era un instrument excelent de atingere a acestui scop. Destinderea și lipsa formalităților încurajau participarea în discuții, iar atmosfera care era deseori una de sprijin determina introspecția. Nu conta prea mult dacă nimic mai concret decât introspecția nu rezulta din aceste grupuri, deoarece scopul acestor grupuri nu se extindea cu adevărat dincolo de asta.

Problemele fundamentale nu au apărut până în momentul în care grupurile individuale nu au epuizat capacitățile procesului de conștientizare și s-au hotărât că vor să facă ceva mai concret. În acest punct, grupurile s-au afundat, de cele mai multe ori, mai rău, deoarece majoritatea dintre ele nu voiau să își schimbe modul de organizare atunci când își schimbau și sarcinile. Femeile acceptau în întregime ideea “lipsei de organizare” fără să își dea seama de limitările folosirii ei. Oamenii încercau să folosească grupul “lipsit de organizare” și dezbateră informală pentru scopuri pentru care acestea nu erau potrivite, din cauza convingerii oarbe că orice altă cale posibilă nu ar putea să fie altfel decât opresivă. Dacă este ca mișcarea să depășească aceste stadii elementare de dezvoltare, ea va trebui să se elibereze de unele dintre prejudecățile ei în legătură cu organizarea și structura. Nu există nimic rău în mod inerent în legătură cu organizarea și structura. pot fi și sunt deseori folosite greșit, dar să le respingem din start pentru că sunt folosite greșit ar însemna să ne refuzăm instrumentele necesare pentru o dezvoltare ulterioară. Trebuie să înțelegem de ce “lipsa de organizare” nu funcționează.

Structuri formale și informale

În ciuda a ceea ce am vrea să credem, nu există grup care să fie lipsit de organizare. Orice grup de oameni, indiferent de natura lui, care se întrunește pentru orice perioadă de timp și pentru orice scop se va organiza, inevitabil, într-un anume fel. Organizarea poate fi flexibilă; poate varia în timp; poate distribui sarcini, putere și resurse membrilor grupului într-un mod inegal sau egal. dar această organizare se va forma indiferent de abilitățile, personalitățile sau intențiile oamenilor implicați. Simplul fapt că suntem indivizi cu talente, predispoziții și medii sociale diferite face ca acest lucru să fie inevitabil. Doar dacă refuzăm să ne asociem sau să interacționăm în orice formă, ne-am putea apropia de lipsa de organizare – și asta nu stă în caracterul unui grup de oameni. Asta înseamnă că a depune eforturi pentru obținerea unui grup lipsit de organizare este la fel de folositor și de iluzoriu cu a aspira la o știre “obiectivă”, la o știință socială care să fie lipsită de “judecăți de valoare” sau la o economie “liberă”. Un grup “laissez faire” este la fel de realist precum o societate “laissez faire”; ideea devine un paravan de fum pentru ca cel puternic sau norocos să consolideze o hegemonie de necontestat asupra altora. Această hegemonie poate fi consolidată foarte de ușor, deoarece ideea de “lipsă de organizare” nu împiedică formarea structurilor informale, ci doar a celor formale. În mod similar, filozofia lui „laissez faire” nu a împiedicat pe cei puternici din punct de vedere economic să stabilească controlul asupra salariilor, prețurilor și a distribuției bunurilor; a împiedicat doar guvernul din a face asta. Astfel, lipsa de organizare devine un mod de a masca puterea, iar în cadrul mișcării feministe este de obicei susținută ferm de către persoanele care sunt cele mai puternice (fie că sunt sau nu conștiente de puterea lor). Atâta timp cât structura grupului este informală, regulile potrivit cărora se iau deciziile sunt cunoscute doar de către puțini oameni din grup, iar conștiința puterii este limitată la persoanele care cunosc regulile. Cei care nu cunosc regulile și nu sunt aleși pentru inițiere rămân confuzi sau suferă de iluzii paranoice că ceva se întâmplă, ceva de care ei nu sunt tocmai conștienți.

Pentru ca fiecare să aibă posibilitatea de a fi implicat într-un anumit grup și de a lua parte la activitățile acestui grup, organizarea trebuie să fie explicită și nu implicită. Regulile luării de decizii trebuie să fie accesibile și disponibile pentru oricine și acest lucru se poate întâmpla doar dacă aceste reguli au o formă precisă. Asta nu înseamnă că formalizarea structurii unui grup îi va distruge structura informală. De obicei, nu o face. Dar împiedică structura informală din a avea un control predominant și pune la îndemână câteva moduri de atac asupra controlului, dacă persoanele implicate nu sunt cel puțin responsabile față de nevoile grupului în general. “Lipsa de organizare” este imposibilă la nivel organizațional. Nu putem decide dacă să avem un grup organizat sau lipsit de organizare, ci doar dacă să avem sau nu un grup organizat formal. De aceea, cuvântul nu va mai fi folosit în afară de cazul când se face referire la ideea pe care o reprezintă. Neorganizat se va referi la acele grupuri care nu au fost organizate voit într-un anumit mod. Organizat se va referi la acele grupuri care au fost. Un grup organizat are întotdeauna o structură formală și poate avea, de asemenea, o structură informală sau ascunsă. Această structură informală, în special în cazul grupurilor neorganizate, este cea care formează baza pentru crearea elitelor.

Caracterul elitismului

“Elitist” este probabil cuvântul de care se abuzează cel mai mult în mișcarea de eliberare a femeilor. Este folosit la fel de frecvent și din aceleași motive ca și cuvântul “pinko”¹ în anii ‘50. Rar este folosit corect. În cadrul mișcării, se referă în mod obișnuit la indivizi, chiar dacă trăsăturile personale și activitățile celor la care se referă pot fi diferite într-o mare măsură: un individ nu poate fi niciodată un elitist, deoarece singura folosire corectă a termenului “elită” este cu referire la grupuri. Orice individ, indiferent de cât de cunoscută poate fi persoana în cauză, nu poate să fie niciodată o elită. În mod corect, o elită se referă la un grup mic de persoane care au putere asupra unui grup mai mare din care fac și ele parte, în mod obișnuit, fără a avea o responsabilitate directă față de grupul mai mare și deseori fără știința sau consimțământul restului de persoane. O persoană devine elitistă atunci când devine parte a sau susține autoritatea unui astfel de grup mic, indiferent dacă acea persoană este binecunoscută sau nu este cunoscută deloc. Notorietatea nu este o trăsătură definitorie a elitistului. Cele mai perfide elite sunt de obicei conduse de persoane care nu sunt deloc cunoscute publicului larg. Elitiștii inteligenți sunt de obicei suficient de deștepți pentru a nu-și permite să devină binecunoscuți; atunci când devin binecunoscuți, sunt supravegheați și masca care le ascunde puterea nu mai este ferm fixată.

Elitele nu sunt conspirații. Foarte rar un grup mic de oameni se reunește și încearcă în mod deliberat să preia puterea asupra unui grup mai mare pentru a-și realiza propriile scopuri. Elitele nu sunt nimic mai mult și nimic mai puțin decât grupuri de prieteni care se întâmplă și să participe în aceleași activități politice. Probabil că aceste persoane și-ar menține prietenia, indiferent dacă ar fi sau nu implicate în activități politice; probabil că ar fi implicate în activități politice, indiferent dacă și-au menținut sau nu prietenia. Juxtapunerea acestor două situații este cea care creează elite în orice grup și le face atât de greu de distrus. Aceste grupuri de prietenie funcționează ca și rețele de comunicare în afara oricăror canale obișnuite pentru comunicare care poate că au fost stabilite de către un grup. Dacă nu sunt stabilite canale de comunicare, atunci aceste canale funcționează ca singurele rețele de comunicare. Deoarece oamenii sunt prieteni, deoarece împărtășesc de obicei aceleași valori și orientări, deoarece discută unii cu alții și se consultă reciproc atunci când trebuie luate decizii comune, oamenii care sunt implicați în aceste rețele au mai multă putere în grup decât cei care nu o fac. Și rar se găsește un grup care să nu stabilească câteva rețele informale de comunicare prin intermediul prietenilor care fac parte din grup. Unele grupuri, în funcție de mărimea lor, pot avea mai mult de o singură astfel de rețea de comunicare. Rețelele pot chiar să se suprapună. Când există doar o singură astfel de rețea, este elita unui grup altminteri neorganizat, indiferent dacă participanții din rețea vor să fie elitiști sau nu. Dacă este o singură astfel de rețea într-un grup organizat, poate fi o elită sau nu, în funcție de alcătuirea și caracterul structurii formale.

Dacă există două sau mai multe astfel de rețele de prieteni, ele pot concura pentru putere în interiorul grupului, formând astfel fracțiuni, sau una dintre ele poate alege în mod deliberat să iasă din competiție, lăsând-o pe cealaltă să fie elita. Într-un grup organizat, două sau mai multe astfel de rețele de prieteni concurează una cu cealaltă pentru puterea formală. Deseori, aceasta este cea mai sănătoasă situație, deoarece ceilalți membri sunt într-o poziție de arbitraj între cei doi competitori pentru putere, creând astfel presiune asupra celor cărora le acordă loialitatea lor temporară. Caracterul inevitabil elitist și exclusiv al rețelelor de comunicare informală dintre prieteni nu este niciun fapt nou caracteristic mișcării feministe, nici un fapt nou pentru femei. Astfel de relații informale au exclus femeile timp de secole

¹ pinko – termen folosit pe vremuri pentru a desemna o persoană cu simpatii politice comuniste, dar care nu era neapărat membră a unui partid comunist – *nota trad.*

din participarea în grupurile reunite din care făceau parte. În orice profesie sau organizație, aceste rețele au creat mentalitatea de “vestiar”² și legăturile “tradiționaliste” care au împiedicat în mod eficient femeile ca și grup (la fel ca și pe unii bărbați individual) să aibă acces egal la sursele de putere și recompensă socială. O mare parte din energia mișcărilor feministe din trecut a fost direcționată spre obținerea structurilor de luare de decizii și procesele de selecție s-au formalizat, astfel încât excluderea femeilor să poată fi confruntată direct. După cum bine știm, aceste eforturi nu au împiedicat rețelele informale cu participare exclusiv masculină să facă discriminări împotriva femeilor, dar au făcut ca aceste discriminări să fie mai dificil de realizat.

Dacă elitele sunt anormale, asta nu înseamnă că sunt invizibile. La orice întâlnire de grup mic, oricine cu o privire ageră și un auz perspicace își poate da seama cine influențează pe cine. Membrii unui grup de prietenie vor relaționa mai mult unul cu celălalt decât cu alți oameni. Ascultă mult mai atent și întrerup mai puțin; își repetă argumentele reciproc și cedează prieteneste; au tendința să ignore sau caută să-i învingă pe cei considerați ca fiind “din afară” și al căror acord nu este necesar pentru luarea unei decizii. Dar este necesar pentru cei “din afară” să rămână în termeni buni cu cei “dinăuntru”. Desigur că limitele nu sunt atât de clare precum le-am trasat eu. Sunt nuanțe ale interacțiunii, nu scenarii scrise dinainte. Dar sunt vizibile și au efectul lor. Odată ce cineva știe cu cine este important să se consulte înainte de a se lua o decizie și al cui acord este ștampilă de acceptare, atunci acel cineva știe cine conduce lucrurile. Deoarece grupurile activiste nu au luat nicio decizie concretă în legătură cu cine să exercite puterea în interiorul lor, în țară sunt folosite mai multe criterii diferite. Majoritatea criteriilor sunt conforme cu direcțiile date de caracteristicile feminine tradiționaliste. De exemplu, în perioada timpurie a mișcării, căsătoria era de obicei o condiție necesară pentru a putea participa în elita informală. După cum femeile au fost învățate în mod tradiționalist, femeile căsătorite se asociază mai ales între ele și le privesc pe femeile celibatate ca fiind prea amenințătoare pentru a le fi prietene apropiate. În multe orașe, acest criteriu a fost mai departe perfecționat pentru a include doar pe acele femei căsătorite cu bărbați din noua stângă. Oricum, acest standard avea la origine ceva mai mult decât tradiția, deoarece bărbații din noua stângă aveau deseori acces la resursele necesare mișcării – precum liste de adrese poștale, prese de tipărit, contacte și informații – și femeile erau obișnuite să primească ce era necesar prin intermediul bărbaților mai degrabă decât pe cont propriu.

Cum mișcarea și-a asumat mai multe atribuții în timp, căsătoria a devenit un criteriu mai puțin universal pentru participarea efectivă, dar toate elitele informale stabileau standarde conform cărora doar femeile care posedau anumite caracteristici materiale sau personale puteau lua parte. Acestea includeau în mod frecvent: origine burgheză (în ciuda întregii retorici despre asocierea cu clasa muncitoare); căsătorită; necăsătorită, dar trăind cu cineva; să fie sau să pretindă că e lesbiană; să aibă o vârstă cuprinsă între douăzeci și treizeci de ani; să fie absolventă de universitate sau să aibă cel puțin o pregătire oarecare de universitate: să fie “hip”³; să nu fie prea “hip”; să aibă o anumită orientare politică sau să se identifice ca fiind “radicală”; să aiba copii sau măcar să îi placă copiii; să nu aibă copii; să aibă anumite caracteristici “feminine” de personalitate precum a fi “amabilă”; să se îmbrace corect (fie într-un stil tradiționalist, fie într-un stil anti-tradiționalist) etc. De asemenea, există câteva caracteristici care aproape întotdeauna vor eticheta o persoană ca fiind una “deviantă” care ar trebui evitată. Aceste caracteristici includ: să fie prea bătrână; să lucreze 8 ore, în special dacă este dedicată în mod activ unei “cariere”; să nu fie “amabilă” și să fie celibatară în mod deschis (de exemplu, să nu fie activă nici ca heterosexuală, nici ca homosexuală).

Alte criterii puteau fi incluse, dar toate aveau aceleași teme comune. Caracteristicile necesare pentru a lua parte la elitele informale ale mișcării și astfel pentru a exercita puterea se refereau la originea cuiva, personalitatea și timpul alocat. Nu includeau competențele persoanei respective, dedicarea față de cauza feminismului, talentele sau potențiala contribuție adusă în cadrul mișcării. Primele criterii sunt criteriile pe care o persoană le folosește de obicei pentru a-și alege prietenii. Criteriile din a doua

² mentalitate de vestiar – ipocrizie industrială – *nota trad.*

³ hip sau cooler than cool – să fii tot ce este mai mișto și frumos în lumea asta ; adică vrăjeală de hipster – *nota trad.*

categorii sunt cele pe care orice mișcare sau organizație trebuie să le folosească, dacă vrea să fie eficientă din punct de vedere politic. Criteriul de participare poate fi diferit de la un grup la altul, dar mijloacele prin care se ajunge membru într-o elită informală, dacă o persoană îndeplinește toate acele criterii, sunt aproape aceleași. Singura diferență principală depinde de faptul dacă o persoană este într-un grup de la început sau i se alătură după ce grupul a fost inițiat. Dacă este implicată de la început, este important să-și convingă cât mai mulți prieteni personali să se alăture și ei. Dacă o persoană nu cunoaște foarte bine pe nimeni altcineva, atunci această persoană trebuie să își formeze relații de prietenie dinadins cu un număr selecționat și să stabilească modelele de interacțiune informală care sunt hotărâtoare pentru crearea unei structuri informale.

Odată ce modelele informale sunt alcătuite, ele acționează pentru a se automenține, iar una dintre cele mai de succes tactici de menținere este aceea de a recruta continuu oameni noi care “se încadrează”. O persoană se alătură unei astfel de elite cam în același fel în care cineva se alătură unui grup universitar feminin. Dacă este percepută ca o posibilă completare, o persoană este “grăbită” de către membrii structurii informale și într-un final sau abandonată sau inițiată. Dacă grupul universitar feminin nu este suficient de conștientizat din punct de vedere politic pentru a se implica activ în acest proces, acesta poate fi inițiat de către cel care nu face parte din grup cam în același fel în care cineva se alătură oricărui club privat. Găsește un sponsor, de exemplu, alege un membru al elitei care pare să fie respectat în interiorul ei și cultivă activ prietenia cu acea persoană. Până la urmă, acea persoană cel mai probabil că te va introduce în cercul interior. Toate aceste metode necesită timp. Așa că dacă cineva lucrează 8 ore sau are un angajament major similar, de obicei este imposibil să se alăture, pur și simplu pentru că nu există suficiente ore libere pentru a merge la toate întâlnirile și pentru a cultiva relația de prietenie necesară pentru a avea un cuvânt de spus în luarea deciziilor. Acesta este motivul pentru care structurile formale de decizie sunt un avantaj pentru persoana care lucrează mult. Existența unui proces stabilit pentru luarea deciziilor e garanția că toată lumea poate participa într-un fel sau altul. Chiar dacă această cercetare minuțioasă a procesului de formare a elitei în cadrul grupurilor mici a fost dintr-o perspectivă critică, nu a impus convingerea că aceste structuri informale sunt în mod inerent rele – ci pur și simplu inevitabile. Toate grupurile creează structuri informale ca rezultat al modelelor de interacțiune dintre membrii grupului. Astfel de structuri informale pot face lucruri deosebit de utile. Dar doar grupurile neorganizate sunt în totalitate guvernate de ele. Atunci când elitele informale sunt combinate cu mitul “lipsei de structură”, nu poate exista nicio încercare de a limita folosirea puterii. Devine capricioasă. Acest lucru are două posibile consecințe negative de care ar trebui să fim conștienți. Prima este faptul că structura informală a luării deciziilor va fi foarte asemănătoare celei din cazul grupului universitar feminin – una în care oamenii se ascultă unii pe alții, deoarece se plac și nu pentru că spun lucruri importante. Atât timp cât mișcarea nu face lucruri importante, acest lucru nu contează prea mult. Dar dacă dezvoltarea ei nu este oprită în acest stadiu preliminar, va trebui să modifice această tendință. A doua consecință este faptul că structurile informale nu au nicio obligație de a fi responsabile față de grup în general. Puterea lor nu le-a fost dată; puterea nu le poate fi luată. Influența lor nu este bazată pe ceea ce fac pentru grup; prin urmare, ele nu pot fi influențate în mod direct de către grup. Asta nu face neapărat ca structurile informale să fie neresponsabile. Cei care sunt preocupați cu menținerea influenței lor vor încerca, de obicei, să fie responsabili. Grupul pur și simplu nu poate să impună o astfel de responsabilitate, ci depinde de interesele elitei.

Regimul de “star”

Ideea “lipsei de organizare” a creat regimul de “star”. Trăim într-o societate care se așteaptă ca grupurile politice să ia decizii și să selecteze oamenii care să facă cunoscute aceste decizii publicului larg. Presa și publicul nu știu cum să asculte în mod serios femeile individual ca femei: ei vor să știe care este părerea grupului. Doar trei metode au fost vreodată dezvoltate pentru stabilirea opiniei publice: votul sau referendumul, chestionarele de examinare a opiniei publice și selecția unor purtători de cuvânt ai grupurilor la o sedință specifică. Mișcarea de eliberare a femeilor nu a folosit niciuna dintre aceste metode pentru a comunica cu publicul. nici grupul în general, nici majoritatea dintre multitudinea de grupuri din interiorul mișcării nu au stabilit o metodă de a-și explica poziția lor față de diferite probleme. Dar publicul larg este condiționat să fie în căutarea purtătorilor de cuvânt. Deși nu și-a ales conștient purtători de cuvânt, mișcarea a renunțat la multe femei care au captat atenția publicului din diverse motive. Aceste femei nu reprezintă niciun grup anume și nicio opinie stabilită; ele știu asta și de obicei o și spun. Dar deoarece nu există niciun purtător de cuvânt oficial și niciun grup pentru luarea deciziilor pe care presa să îl poată lua la întrebări atunci când vrea să afle poziția mișcării față de un anumit subiect, aceste femei sunt percepute ca fiind purtători de cuvânt. Astfel, fie că ele vor sau nu, fie că mișcării îi place sau nu, femeile care se află în atenția publicului sunt implicit puse în poziția purtătorului de cuvânt. Acesta este unul dintre motivele principale ale supărării simțite față de femeile care sunt etichetate ca fiind “staruri”. Deoarece ele nu au fost selectate de femeile din mișcare pentru a reprezenta opiniile mișcării, ele se simt ofensate atunci când presa presupune că ele vorbesc în numele mișcării. Dar atâta timp cât mișcarea nu își alege proprii purtători de cuvânt, astfel de femei vor fi plasate în acest rol de către presă și public, indiferent de dorințele lor personale. Acest lucru are câteva consecințe negative atât pentru mișcare, cât și pentru femeile etichetate ca “staruri.”

În primul rând, din cauză că mișcarea nu le-a plasat în poziția de purtător de cuvânt, mișcarea nu le poate îndepărta. Presa le-a pus în această poziție și doar presa e cea care poate alege să nu le asculte. Presa va continua să privească “starurile” ca și purtătoare de cuvânt, atâta timp cât nu are nicio alternativă oficială de a obține declarații în numele mișcării. Mișcarea nu are niciun control în alegerea reprezentanților săi pentru dialogul cu publicul, atâta timp cât consideră că nu ar trebui să aibă reprezentanți deloc. În al doilea rând, femeile puse în această poziție sunt deseori atacate cu răutate de către surorile lor. Acest fapt nu obține nimic pentru mișcare și este dureros de distructiv pentru persoanele implicate. Astfel de atacuri au doar ca rezultat ori faptul că femeia în cauză părăsește de tot mișcarea – deseori înstrăinată cu amărăciune – sau faptul că ea renunță să se mai simtă responsabilă față de “surorile” ei. Ea își poate menține o anumită loialitate față de mișcare, definită vag, dar nu mai este susceptibilă la presiunile exercitate de alte femei din mișcare. O persoană nu se poate simți responsabilă față de oameni care au fost o sursă de durere atât de mare fără să fie masochistă și aceste femei sunt de obicei prea puternice pentru a se apleca în fața acestui fel de presiune personală. Astfel, contrareacția la regimul de “star” încurajează de fapt chiar genul de neresponsabilitate individuală pe care mișcarea îl condamnă. Prin îndepărtarea unei surori ca fiind un “star”, mișcarea pierde orice fel de control pe care l-ar fi avut asupra persoanei care devine astfel liberă să comită toate păcatele individualiste de care a fost acuzată.

Impotența politică

Grupurile fără structură pot fi foarte eficiente în a le determina pe femei să vorbească despre viața lor; nu sunt foarte eficiente în a face lucruri efectiv. Grupurile se mișcă mai încet atunci când oamenii se plictisesc “doar să vorbească” și vor să facă ceva mai mult, asta dacă nu își schimbă caracterul acțiunii. ocazional, structura informală dezvoltată a grupului coincide cu o nevoie efectivă pe care grupul o poate îndeplini în așa fel încât să dea impresia că un grup nestructurat “funcționează.” Adică grupul a dezvoltat întâmplător exact tipul de structură care este cea mai potrivită pentru implicarea într-un anume proiect. În timp ce lucrul în acest tip de grup e o experiență foarte amănunțită, e, de asemenea, și o experiență rară și foarte greu de reprodus. Aproape în mod inevitabil există 4 condiții într-un astfel de grup:

1) *se concentrează pe îndeplinirea sarcinilor.* Activitatea sa este foarte restrânsă și foarte specifică, precum organizarea unei conferințe sau scoaterea unui ziar. În esență, sarcina este cea care organizează grupul. Sarcina este cea care stabilește ce trebuie făcut și când trebuie făcut. Oferă o îndrumare cu ajutorul căreia oamenii își pot judeca propriile acțiuni și face planuri pentru activitatea viitoare.

2) *este relativ mic și omogen.* Omogenitatea este necesară pentru a garanta că participanții au un “limbaj comun” pentru interacțiune. Oameni din medii într-o mare măsură diferite pot oferi amploare unui grup care se ocupă cu conștientizarea, un grup în care fiecare poate învăța din experiența celorlalți, dar o prea mare diversitate între membrii unui grup orientat pe îndeplinirea de sarcini înseamnă doar că ei se vor înțelege greșit unii între alții în mod continuu. Astfel de oameni diferiți interpretează cuvintele și acțiunile într-un mod diferit. Ei au așteptări diferite în legătură cu comportamentul fiecăruia și judecă rezultatele potrivit unor criterii diferite. Dacă fiecare îi cunoaște pe ceilalți suficient de bine ca să înțeleagă nuanțele, aceste lucruri pot fi adaptate. De obicei, ele duc doar la confuzie și ore nesfârșite petrecute pentru a stinge conflicte la care nu se aștepta nimeni să apară.

3) *există un nivel ridicat de comunicare.* Informația trebuie să fie transmisă la fiecare, opiniile trebuie verificate, munca trebuie divizată și participarea asigurată în luarea de decizii relevante. Acest lucru este posibil doar dacă grupul este mic și oamenii practic locuiesc împreună în timpul fazelor vitale ale sarcinii. De prisos să se mai spună, numărul necesar de interacțiuni pentru a implica pe toată lumea crește proporțional cu numărul participanților. inevitabil, acest lucru limitează numărul participanților la aproximativ 5 oameni sau exclude pe unii din luarea anumitor decizii. Grupurile care reușesc pot avea de la 10 până la 15 persoane, dar doar atunci când sunt formate de fapt din câteva subgrupuri mai mici care îndeplinesc părți specifice ale sarcinii și ale căror membri se intersectează unii cu ceilalți în așa fel încât cunoștințele despre ce fac celelalte subgrupuri să poată fi transmise ușor între membri.

4) *există un nivel scăzut de deprinderi specializate.* Nu toată lumea trebuie să fie capabilă de a face totul, dar totul trebuie să fie posibil de făcut de mai mult de o singură persoană. Astfel, nimeni nu este indispensabil. Într-o anumită măsură, oamenii devin părți intersarjabile.

În timp ce aceste condiții pot apărea din întâmplare în grupurile mici, acest lucru nu este posibil în grupurile mari. Prin urmare, deoarece mișcarea la scară mare în majoritatea orașelor este la fel de neorganizată ca și grupurile individuale, nu este cu mult mai eficientă decât sunt grupurile separate în activitățile lor specifice. structura informală este rareori suficient de strânsă sau suficient de în contact cu oamenii pentru a putea acționa în mod eficient. Astfel, mișcarea generează multă mișcare și puține rezultate. din păcate, consecințele acestei mișcări nu sunt la fel de inofensive precum rezultatele și victima lor este însăși mișcarea. Unele grupuri iau forma unor proiecte de acțiune locală, dacă nu implică mulți oameni și lucrează la o scară restrânsă. Dar această formă limitează activitatea mișcării la un nivel local; nu poate fi realizat la un nivel regional sau național. De asemenea, pentru a funcționa

bine, grupurile trebuie de obicei să se reducă la acel grup informal de prieteni care administrau lucrurile încă de la bun început. Acest lucru exclude multe femei din participare. Atâta timp cât singurul mod în care femeile pot participa în mișcare este prin intermediul calității de membru într-un grup mic, persoanele nesociabile se află într-un dezavantaj clar. Atâta timp cât grupurile de prietenie constituie singurele mijloace de activitate organizațională, elitismul devine instituționalizat. Pentru acele grupuri care nu pot găsi un proiect local căruia să i se poată devota, simplul act de a sta împreună devine motivul pentru care persoanele stau împreună. Atunci când un grup nu are o activitate specifică (și conștientizarea oamenilor este o sarcină), oamenii din acel grup își folosesc energiile pentru a-i controla pe ceilalți din grup. Acest lucru nu se întâmplă atât din cauza unei dorințe răuvoitoare de a-i manipula pe alții (chiar dacă uneori este), cât din cauza lipsei de ceva mai bun de făcut cu talentele lor. Oameni capabili care au timp la dispoziție și care simt nevoia de a justifica faptul că se strâng împreună își investesc eforturile în controlul personal și își petrec timpul criticând personalitățile celorlalți membri ai grupului. Lupta din interior și jocurile de putere personală fac legea zilei. când un grup este implicat într-o activitate, oamenii învață să se înțeleagă unii cu alții așa cum sunt ei și să dea la o parte antipatiile personale de dragul unui scop mai important. Există limite care restrâng tendința obsesivă de a remodela fiecare persoană conform imaginii pe care ne-o facem noi înșine despre cum ar trebui să fie această persoană.

Sfârșitul procesului de conștientizare lasă oamenii fără un loc în care să meargă și lipsa de organizare îi lasă fără niciun mijloc de a ajunge acolo. Femeile din mișcare sau se concentrează pe propria persoană sau pe surorile lor sau caută alternative de acțiune. Puține sunt cele care sunt disponibile. Unele femei aleg să își urmărească propriile interese fără a le păsa de ce fac sau cred ceilalți. Acest lucru poate duce la un nivel ridicat de creativitate individuală care în mare parte este folosită de mișcări, dar care nu este o alternativă viabilă pentru majoritatea femeilor și care în mod cert nu încurajează un spirit de cooperare în grup. Alte femei se îndepărtează încet de mișcare, deoarece nu doresc să dezvolte un proiect individual și pentru că nu au găsit nicio cale de a descoperi proiecte de grup, a se alătura unora sau a le iniția, proiecte care să le intereseze. Multe femei apelează la alte organizații politice pentru a le oferi genul de activitate organizată și eficientă pe care nu au putut să o găsească în mișcarea feministă. Pentru aceste organizații politice care văd eliberarea femeilor doar ca fiind una dintre multele probleme cărora femeile ar trebui să le dedice timpul lor, mișcarea este un vast teren de recrutare de noi membri. Nu este necesar ca astfel de organizații să se “infiltreze” (chiar dacă asta nu este exclus). Dorința de activitate politică semnificativă provocată de faptul că au devenit parte a mișcării de eliberare a femeilor este suficientă pentru a le face dornice să se alătore altor organizații atunci când mișcarea în sine nu oferă nicio deschidere pentru ideile și energiile lor noi.

Acele femei care se alătură altor organizații politice în timp ce rămân în cadrul mișcării de eliberare a femeilor, devin în schimb un cadru pentru noile structuri informale. Aceste rețele de prietenie sunt bazate pe politica lor nefeministă comună mai degrabă decât pe caracteristicile discutate mai devreme, dar operează cam în același fel. Deoarece aceste femei împărtășesc valori, idei și orientări politice comune, și ele devin elite informale, neplanificate, neselectate și neresponsabile – fie că au intenționat sau nu. Aceste noi elite informale sunt deseori percepute ca amenințări de către elitele informale mai vechi dezvoltate anterior în cadrul diferitelor grupuri din mișcare. Aceasta este o presupunere corectă. Astfel de rețele orientate politic rareori doresc să fie numai “comunități de femei” după cum erau multe din rețelele vechi și doresc să își convertească atât ideile lor politice, cât și cele feministe. Acest lucru este chiar natural, dar implicațiile sale pentru eliberarea femeilor nu au fost niciodată discutate în mod adecvat. Elitele vechi sunt rareori dispuse să expună astfel de diferențe de opinie, deoarece asta ar implica expunerea caracterului organizării informale a grupului. Multe din aceste elite informale s-au ascuns sub paravanul “anti-elitismului” și a “lipsei de organizare”. Pentru a contracara eficient competiția din partea unei alte structuri informale, ele ar trebui să devină “publice”, iar această posibilitate este bogată în multe implicații periculoase. Astfel, pentru a-și menține propria putere, este mai ușor să fie găsită o explicație logică pentru excluderea membrilor unei alte organizații informale prin metode precum

“red baiting”, “reformist baiting”, “lesbian baiting” sau “straight-baiting”.¹ Singura alternativă este de a organiza oficial grupul într-un așa fel încât structura originală de putere să fie instituționalizată. Acest lucru nu este întotdeauna posibil.

Dacă elitele informale au fost bine organizate și au exercitat o anumită putere în mod echitabil în trecut, o astfel de sarcină este realizabilă. Aceste grupuri au deja o istorie în a fi într-o oarecare măsură eficiente din punct de vedere politic în trecut, deoarece densitatea structurii informale s-a dovedit a fi un substitut adecvat pentru o organizare formală. Faptul că devin organizate nu le alterează prea mult modul de operare, chiar dacă instituționalizarea structurii de putere deschide această structură către provocarea formală. Grupurile care au cea mai mare nevoie de organizare sunt acelea care sunt cel mai puțin capabile să o creeze. Structurile lor informale nu au fost bine formate și aderarea la ideologia “lipsei de organizare” le face să se opună schimbării tacticilor. Cu cât este mai nestructurat un grup, cu atât mai mare este lipsa în structurile informale, și cu cât aderă mai mult la o ideologie a “lipsei de organizare”, cu atât este mai vulnerabil la a fi preluat de un grup de camarazi politici. Întrucât mișcarea în general este la fel de neorganizată precum marea majoritate a grupurilor ei constitutive, este similar de susceptibilă la influența indirectă.

Dar fenomenul se manifestă într-un mod diferit. La un nivel local, majoritatea grupurilor pot opera într-un mod autonom; dar singurele grupuri care pot organiza o activitate națională sunt grupurile organizate național. Astfel, organizațiile feministe organizate sunt deseori cele care oferă o direcție națională pentru activitățile feministe și această direcție este determinată de prioritățile acelor organizații. Grupuri precum now, weal și alte aranjamente ale femeilor de stânga sunt pur și simplu singurele organizații care sunt capabile să organizeze o campanie la nivel național. Multitudinea grupurilor neorganizate de eliberare a femeilor pot alege să sprijine sau nu campaniile la nivel național, dar sunt incapabile de a-și organiza propriile campanii naționale. Astfel, membrii acestor grupuri devin trupele aflate sub conducerea organizațiilor organizate. Grupurile care sunt neorganizate în mod evident nu au niciun mod de a se folosi de resursele vaste ale mișcării pentru a-și sprijini propriile priorități. Cu cât este mai neorganizată o mișcare, cu atât mai puțin control are mișcarea asupra direcțiilor în care se dezvoltă și asupra acțiunilor politice în care se implică. Asta nu înseamnă că ideile ei nu se răspândesc. Datorită unui anumit interes arătat de media și datorită caracterului adecvat al condițiilor sociale, ideile vor fi încă larg răspândite. Dar răspândirea ideilor nu înseamnă că ele sunt implementate; înseamnă doar că se vorbește despre ele. Până acum, deoarece pot fi aplicate în mod individual, ele pot fi influențate; până acum, deoarece ar avea nevoie de putere politică coordonată pentru a putea fi implementate, ele nu vor fi implementate. Atâta timp cât mișcarea de eliberare a femeilor rămâne dedicată unei forme de organizare care pune accentul pe grupuri de discuție mici și inactive organizate între prieteni, cele mai acute probleme ale lipsei de organizare nu vor fi simțite. Dar acest mod de organizare are limitele lui; din punct de vedere politic, este inefficient, exclusiv și discriminatoriu împotriva acelor femei care nu sunt sau care nu pot fi prinse în rețelele de prietenie. Acelea care nu se potrivesc cu ceea ce deja există datorită clasei sociale, rasei, ocupației, educației, a stării parentale sau maritale, personalității etc. vor fi în mod inevitabil descurajate din a încerca să participe. Cele care se potrivesc vor dezvolta interese întemeiate în a păstra lucrurile așa cum sunt.

Interesele întemeiate ale grupurilor informale vor fi susținute de către structurile informale care există și mișcarea nu va avea niciun mod de a determina cine va exercita puterea în interiorul mișcării. Dacă mișcarea continuă în mod deliberat să nu aleagă cine anume să exercite puterea, prin aceasta nu abolește puterea. Tot ceea ce face este să abdice de la dreptul de a cere celor care exercită puterea și influența să fie responsabili pentru asta. Dacă mișcarea continuă să mențină puterea cât mai difuză, deoarece știe că nu poate pretinde responsabilitate de la cei care o dețin, împiedică astfel orice grup sau persoană să domine total. Dar concomitent asigură și faptul că mișcarea este cât mai inefficientă posibil. O cale de mijloc între dominație și inefficientă poate și trebuie să fie găsită. Aceste probleme ajung la un punct

¹ “red baiting”, “reformist baiting”, “lesbian baiting” sau “straight-baiting” – a acuza/denunța/ataca/hărțui o persoană ca fiind comunistă, reformistă, lesbiană sau heterosexuală – *nota trad.*

culminant în acest moment, deoarece caracterul mișcării se schimbă în mod necesar. Conștientizarea publicului ca primă funcție a mișcării de eliberare a femeilor devine depășită. Datorită publicității intense din presă din ultimii doi ani și a numeroaselor cărți și articole care sunt acum în circulație, eliberarea femeilor a devenit un cuvânt de-al casei. Problemele ei sunt discutate și grupurile informale sunt formate din oameni care nu au nicio legătură explicită cu niciun grup din mișcare. Mișcarea trebuie să treacă la alte sarcini. Acum are nevoie să își stabilească prioritățile, să își articuleze scopurile și să își urmărească obiectivele într-un mod coordonat. Pentru a face asta, trebuie să se organizeze – local, regional și național.

Principiile organizării democratice

Odată ce mișcarea nu se mai agață persistent de ideologia “lipsei de organizare”, ea este liberă să dezvolte acele forme de organizare care sunt cele mai potrivite funcționării ei sănătoase. Asta nu înseamnă că ar trebui să trecem în extrema cealaltă și să imitam orbește formele tradiționaliste de organizare. Dar nici nu ar trebui să le refuzăm orbește. Unele dintre tehnicile tradiționaliste se vor dovedi folositoare, chiar dacă nu perfecte; altele ne vor oferi perspective despre ce ar trebui să facem și ce nu ar trebui să facem pentru a obține anumite rezultate cu costuri minime pentru persoanele din mișcare. Mai ales, va trebui să experimentăm cu diferite tipuri de organizare și să dezvoltăm o varietate de tehnici pentru a fi folosite în situații diferite. Sistemul lotului este o astfel de idee care a apărut în cadrul mișcării. Nu este aplicabil în toate situațiile, dar este folositor în unele. Alte idei de organizare sunt necesare. Dar înainte de a putea să continuăm să experimentăm într-un mod inteligent, trebuie să acceptăm ideea că nu există nimic inerent rău în ideea de organizare, ci doar în folosirea ei excesivă. În timp ce ne implicăm în acest proces de eliminări și aproximări succesive, există câteva principii pe care le putem păstra în minte care sunt esențiale pentru organizarea democratică și care sunt și eficiente din punct de vedere politic.

1) Delegarea autorității specifice prin proceduri democratice către anumite persoane pentru sarcini specifice. A lăsa oamenii să facă presupuneri despre funcții sau sarcini înseamnă implicit că acestea nu sunt făcute într-un mod pe care se poate conta. Dacă oamenii sunt aleși să îndeplinească o sarcină, preferabil după ce și-au exprimat un interes sau dorința de a o face, atunci ei și-au luat un angajament care nu poate fi atât de ușor de ignorat.

2) Solicitarea ca toți cărora li s-a delegat autoritatea să fie responsabili față de cei care i-au ales. acesta este modul în care grupul are control asupra persoanelor aflate în poziții de autoritate. Indivizii pot exercita puterea, dar grupul este acela care are ultimul cuvânt de spus privitor la felul în care puterea este exercitată.

3) Distribuirea autorității între cât mai multe persoane posibil. Acest lucru previne monopolul de putere și obligă pe cei aflați în poziții de autoritate să se consulte cu mulți alții în procesul exercitării ei. De asemenea, oferă multor persoane oportunitatea de a avea responsabilitate pentru sarcini specifice și astfel să învețe deprinderi diferite.

4) Rotația sarcinilor între indivizi. Responsabilitățile care sunt menținute prea mult de o persoană, formal sau informal, ajung să fie văzute ca fiind “proprietatea” persoanei respective și nu sunt ușor de abandonat sau controlat de către grup. Dimpotrivă, dacă sarcinile sunt în rotație prea des, persoana nu are timp să își învețe funcția bine și să obțină un sentiment de satisfacție pentru că a făcut o treabă bună.

5) Repartizarea sarcinilor conform unor criterii logice. Alegerea unei persoane pentru o poziție pentru că este plăcută de grup sau să i se repartizeze o muncă grea pentru că nu este plăcută nu ajută în cele din urmă nici grupul, nici persoana. Deprinderea, interesul și responsabilitatea trebuie să fie interesele majore într-o astfel de selecție. oamenilor ar trebui să li se dea posibilitatea de a învăța deprinderi pe care nu le au, dar acest lucru este cel mai bine realizat printr-un anumit program de “ucenicie” decât prin metoda “scufundă-te sau înoată”. Este demoralizator pentru o persoană să aibă o responsabilitate de care nu se poate ocupa bine. Dimpotrivă, ca o persoană să fie trecută pe lista neagră în cazul unei sarcini pe care persoana respectivă o îndeplinește bine nu încurajează acea persoană să își dezvolte deprinderile. Femeile au fost pedepsite pentru că erau capabile pe parcursul unei mari perioade din istoria umană; mișcarea nu trebuie să repete acest proces.

6) Răspândirea informației la toată lumea pe cât de frecvent posibil. Informația este putere. accesul la informație sporește puterea unei persoane. Atunci când o rețea informală propagă idei noi și informație între membri și în afara grupului, persoanele sunt deja angajate în procesul de formare a opiniei – fără ca grupul să participe. Cu cât o persoană știe mai multe despre cum funcționează lucrurile și ce se întâmplă, cu atât acea persoană poate fi mai eficientă politic.

7) Acces egal la resursele de care are nevoie grupul. Acest lucru nu este întotdeauna perfect posibil, dar ar trebui să se depună eforturi pentru a fi obținut. un membru care menține monopolul asupra unei resurse necesare (precum o presă de tipărit deținută de un soț, sau o cameră de dezvoltare) poate influența exagerat folosirea acelei resurse. Abilitățile și informația sunt și ele resurse. Abilitățile membrilor pot fi disponibile în mod echitabil doar atunci când membrii sunt dispuși să îi învețe pe alții ceea ce știu.

Când sunt aplicate aceste principii, ele garantează că orice structuri care sunt dezvoltate de către grupuri diferite din mișcare vor fi controlate de și responsabile față de grup. Grupul de persoane aflate în poziții de autoritate vor fi difuze, flexibile, deschise și temporare. Ele nu se vor afla într-o situație prea ușoară de a-și instituționaliza puterea, deoarece deciziile finale vor fi luate de către întregul grup. Grupul va avea puterea de a stabili cine va exercita autoritatea în interiorul lui.

Biblioteca Anarhistă

Jo Freeman
Tirania lipsei de organizare

Preluat la 15.12.2022 de la <https://centruldecultura.wordpress.com/>

ro.theanarchistlibrary.org